142 (297)

Середа, 2. липня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39 РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81	„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung. Administration: Reichsstrasse 34. Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.	ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол. Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Знищено 280 совітських літаків одного дня

ГОЛОВНА КВАТИРЯ ВОЖДА, 2. 7. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Повітряна фльота нанесла знову 30. 6. ц. р. болючі втрати совітсько-російським ловецьким і боєвим формаціям. Ворог утратив 30. червня ц. р. загалом 280 літаків, з того в самих лише повітряних боях 216. Зокрема відзначилися ловецькі ескадри під командою підполк. Мельдерса, які зістрілили 110 і майора Травтльофа, які зістрілили 65 літаків.

Ловецькій ескадрі Травтльофа вдалось знищити під Динабургом 40 літаків з-поміж усіх 40, які атакували. Одночасно наглядно виявила перевагу німецької повітряної фльоти ловецька ескадра Мельдерса в районі на схід від Мінська і Бобруйська. Тут намагались численні ворожі частини спинити дальший наступ німецьких сил. З-поміж майже 100 боєвих і ловецьких літаків, які атакували, знищила ловецька ескадра Мельдерса 80 літаків.

Підполк. Мельдерс осягнув при цьому свою 82-гу, сотн. Йоннієн свою 52-гу повітряну перемогу.

Німецькі війська над Березиною

ГОЛОВНА КВАТИРЯ ВОЖДА, 2. 7. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Відділи німецьких військ ідуть серед боїв — разом із словацькими відділами — між Карпатами й багнами Припяти та наступають із обох боків Львова на розбитого ворога.

Совітські армії, окружені між Білостоком і Мінськом, безуспішно й розпучливо намагалися ввесь день виломитися з німецьких кліщів. Ворог багато разів переводив спроби виломитися. Він робив це при помочі 8—10 ударних клинів і вживав найважчих повзів. Всі ті спроби заломилися серед незвичайно кривавих втрат ворога.

Між Динабургом і Ригою німці перейшли широким фронтом у багатьох місцях ріку Двину. І тут також заломилися всі завзяті протиатаки ворога.

Відділи німецького летунства брали участь у сухопутніх боях із блискучими вислідами. Вони бомбардували на схід від Львова ворожі кольони у відступі, що йшли шляхом у двох і трьох батавах біля себе. Німецькі літаки заподіяли дуже важкі втрати большевицьким відділам, замкненим між Білостоком і Мінськом та заатакували безпереривними атаками ворога, що відступає через Ригу.

Підчас тих операцій німці знищили багато повзів і сотні вантажників, примусили замовкнути ворожі батерії й порозбивали транспортові кольони.

Німецьке летунство дійшло вчора в боях проти совітських летунських відділів до особливих осягів. Як це вже подано в надзвичайному повідомленні, ворог утратив 30. 6. ц. р. 280 літаків, із того тільки в летунських боях 216 машин.

На південь від Рибальського півострова затонув від німецької летунської бомби совітський контрторпедовець. Інший контрторпедовець важко ушкоджений.

У морському районі довкола Англії німецькі боєві літаки важко ушкодили один великий торговельний корабель. Нічні летунські атаки звертали проти довозового порту Кердиф і проти портових уладжень на східньому й південно-східньому побережжі Англії.

У північній Африці німецькі спадні літаки викликали пожежу британськ. контрторпедовця перед Солюмом і бомбардували в Тобруці портові уладження та скупчення ворожих самоходів.

Британські боєві літаки скинули вчора під ослоною хмар бомби на мешкальні дільниці в північно-німецькому прибережному терені. Цивільне населення мало деякі втрати. Кілька будинків знищено або ушкоджено. Підчас цього налету й при спробах ворога заатакувати окуповані терени над Каналом ловецькі літаки з артилерією зістрілили 11, артилерія 5 британських літаків.

Підчас ворожих повітряних атак останньої ночі на західню Німеччину вбито або зранено в Кельн кілька цивільних осіб. Одначе не було шкід господарсько-воєнного або військового характеру. Ловецькі літаки й протилетунська артилерія знищили 3 ворожі літаки. Артилерія маринарки зістрілила вночі на 30. червня 4 ворожі літаки.

У повітряних боях на Сході ловецька ескадра під командою підполк. Мельдерса зістрілила 110 літаків, ловецька ескадра під командою майора Травтльофа — 65 літаків.

Підполк. Мельдерс осягнув 82-гу, сотн. Йоннієн свою 52-гу повітряну перемогу.

Підчас боїв за ворожі прикордонні укріплення відзначився спеціяльно командант одного баталіону піонірів майор Штутлер поручник і командант компанії цього ж самого баталіону Горнуґ та поручник і командант чети піонірів Иоган Мілер. Підпоручник Гаф одного з полків залізничих саперів не допустив до знищення одного дуже важного залізничого моста.

Старший стрілець Райзер з одного полку артилерії знищив своєю гарматою 14 ворожих повзів впродовж короткого часу.

Летунська боєва ґрупа під командою майора Буша затопила в бою проти В. Британії до 15. червня ц. р. один кружляк, один контрторпедовець і 21 менших воєнних одиниць та 436.188 тон ворожого торговельного тонажу. Крім того ушкоджено важко бомбами ворожі торговельні кораблі.

——o——

Боротьба за культуру

Краків, 2 липня 1941.

Ще надовго перед війною, коли вже густі хмари покрили міжнародній овид та щораз яскравіше зарисовувався зудар европейських великодержав, зависло над світом тривожне питання: Хто виграє? Очевидно, що сірі люди „з вулиці" оперували тут іменами держав. Але віддавна вже той журливий знак запиту не мав на увазі тієї чи іншої держави. Він думав про ідеї. Бо хоч зудар приходив між державами, а в поле виступали не ідеї, лиш вояки, повзи і гармати, проте було згори відомо: великі війни не починаються, а тимпаче не кінчаються конфліктом самих лише т. зв. державних інтересів, під якими слід розуміти теорію, господарські можливості, джерела сирівців і терени промислового збуту, напрямки експансії природної енергії та оборону загрожених державних кордонів. Ні, поза всіми цими переважними справами, понад ними та ген у їхньому корінні завсіди криється та рушійна сила, той невхопний і неназваний у сухих воєнних комунікатах товчок, яким є ідея.

Було давно відомо, що праджерелом конфлікту, що врешті таки вибух у вересні 1939. року, був конфлікт ідей. Причиною конфлікту був різний підхід до різних проблем: чим є нація, чим є держава, що таке справжня суверенність, яке розмежування понять національної та державної рації, яке можливе співжиття держав і народів, який найкращий поділ світових дібр, в якому напрямку повинна виладовуватись творча енергія націй, чи і наскільки всі народи собі дійсно рівні, чи ідеальна рівність може бути в практиці державного життя застосована при політичному поділі світа, який суспільний устрій найкращий та наскільки суспільно-державний устрій залежний від національних притаманностей? Все це проблеми, що лежали у джерел конфлікту та які ждали від висліду конфлікту на свою відповідь.

Після перших тижнів і перших місяців війни розпука огортала слабодухів. Здавалось, що на цій війні таки найбільше скористає червона Москва. Без стрілу зайняли большевики величезні території, зліквідували українську проблему в її політичному розумінні, перекреслили існування прибалтійських держав і народів, посунулись у сторону Балкану, стали у воріт середньої Европи. І придивлялись кривавим змаганням, щоб усіх „обєднати" — комуною. Здавалося, що якийсь історичний фаталізм жене світ в обійми большевизму.

Але тут знову таки виявилось, що нема ніякого фаталізму, коли історію творять одиниці, які не пливуть за хвилями, тільки вміють і мають відвагу їх переборювати. Сьогодні відомо, що в усьому сучасному конфлікті найбільший погром зустріне — комунізм. Сьогодні виявилось, що головну ролю у цій війні грає найбільша ідея: боротьба за визволення поневолених Москвою народів і за культуру світа. І тому сьогодні відомо, що тим, хто найбільше програє, буде червона Москва, яка 20

літ гнобила пів Европи та грозила поневоленням усьому світові. І що найбільше виграє не тільки цілий світ, зокрема Европа під проводом Німеччини, але передусім ідея християнської культури. Нині націоналістичні держави розторощують державний осередок московської, жидівсько-большевицької комуни. Виграє ідея націоналізму. Виграють всі ті, які будують на націоналізмі, як творчій ідеї, на тій рушійній силі нового ладу в Европі.

—o—

Чому большевики втратили аж 4107 літаків?

Хто слухав надзвичайні звідомлення той мимоволі мусів аж ахнути з радості, як почув, що впродовж одного тижня знищено аж 4107 большевицьких літаків. Як могло це статися? Очевидно завдяки нездарності провідних большевицьких військових кругів, але в першій мірі завдяки чуйності і добрій поінформованості та блискавичній акції німецького проводу.

Для німецького уряду не було ніякою тайною, що большевицький уряд приготовляє пляни нападу на Німеччину. До тієї цілі творить між іншим сильні і найдобірніші кадри боєвих і мисливських літаків. Уже від весни ц. р. розбудовувано і поширювано швидко становища близько німецьких границь, сюди стягано літаки, протилетунські гармати. Їх кількість росла з тижня на тиждень. В околицях Львова і Білостоку та у всіх прибалтійських краях сконцентровано на поготівлі кілька тисяч літаків, себто зроблено все, що слід було зробити, щоби в належній хвилині і на даний знак можна було вилетіти і напасти на Німеччину, так щоби зразу приголомшити цією масою.

Одначе совітське командування не подумало над тим, що таких річей не можна скрити. Цьому прислужився також немало сам терен. Як відомо, великі простори на середньому граничному відтинку забагнені. Тому створено у безпосередньому сусідстві границі не більше ніж 150—200 летовищ і на них сконцентровано для атаки на Німеччину таку кількість літаків, що створено цілу сітку летовищ. Тому вже у рямцях перших летунських операцій німецькі ескадри боєвих і розвідчих літаків зорієнтувалися, як мають діяти. На масово зібрані большевицькі літаки кидалися німецькі літаки, головно боєві і спадуні, та нищили їх нераз з дуже малої висоти бомбами всяких калібрів і доводили до страшних спустошень не тільки в літаках, але також в протилетунській артилерії. Ескадри літаків довершували вже опісля своїми сміливими атаками у знижених налетах такого знищення, що після зломання на всіх інших відтинках фронту ворожої організації повітряної оборони, розбили всі агресивні наміри совітского командування і то вже в першому дні. Тому також совітське командування мусіло вже негайно покинути всі свої летовища.

Також на летовищах, далеко поза боєвим фронтом, довершили німецькі летуни великих спустошень. Вони атакували що раз сильніше ці большевицькі ескадри, що ще старалися втекти перед німецькими атаками. Тепер число зістрілених літаків уже від кількох днів менше. Це також доказ, що командування совітської летунської армії стратило, завдяки сміливим німецьким ударам до того часу, таку велику кількість повітряних ескадр, а може навіть більшу частину всіх своїх ескадр приготованих до нападів, що вже не в силі виставити до боротьби відповідної кількости літаків.

—o—

І НОРВЕГІЯ ПОСИЛАЄ СВІЙ ЛЕГІО[Н] ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ОСЛЬО, 2. 7. — Німецький держ[авний] комісар для Норвегії Тербовен пові[домив] у радію, що Фірер здійснив бажання [нор]везького народу і погодився на те, [щоби] негайно виставити „Норвезький Легіон". Він буде творити окрему одиницю виключно під норвезьким проводом і його вжиють у боротьбі проти большевицької Москви. При цій нагоді німецький державний комісар вказав у своїй промові, що із всіх таборів норвезької служби праці, від спортових товариств, від поліції та з інших кругів населення він дістав величезну масу прохань, побажань і домагань, щоби і норвезькому народові дати змогу активно виступити на боці Німеччини проти большевицької Москви. Тому він повідомив про те Фірера, який згодився, щоби створити норвезький легіон.

—o—

ШВЕДСЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ ВЖЕ ВІДІХАЛИ ДО ФІНЛЯНДІЇ.

ШТОКГОЛЬМ, 2. 7. — Шведська преса повідомила в понеділок, що перші шведські добровольці вже відіхали до Фінляндії. Покищо ще очікують, яке становище займе шведський уряд до питання, чи шведські старшини, підстаршини і вояки в призивному віці можуть покидати край. Провід союзу шведського добровольчого корпусу подає, що покищо ще нема підстав творити самостійний шведський добровольчий легіон. Зате поодинокі шведські добровольці можуть вступати до фінляндської армії.

—o—

ПОЛІТИКА СТАЛІНА ЗБАНКРУТУВАЛА.

НЮ-ЙОРК, 2. 7. — „Ню-Йорк-Таймс", газета вповні прихильна для Англії, подає, що загранична політика Сталіна завалилася, як домік із карт. Його злочинна політика й його віроломства допровадили до того, що він утратив довіря всіх тих народів, яких мав нагоду собі приєднати.

—o—

Як німецькі літаки нищать совітські шляхи

З комунікатів Головного Командування Німецьких Збройних Сил відомо про ролю, яку німецьке летунство відіграло в нищенні, зараз у перших днях, комунікаційних шляхів у запіллю ворога. Звідомлення воєнних репортажів з усіх відтинків про осяги всіх частин, з передньої фронтової лінії, чи повітряних ескадр подають також і про цю боротьбу з ворогом.

Німецьке летунство звернуло на комунікаційні шляхи, себто на залізниці та на биті дороги велику увагу, щоб недопускати на фронт ворожих підмог. Кожного дня без перерви атакували німецькі літаки саме ці шляхи і вузлові стації. Один німецький репортер оповідає:

„Ескадра нових двомоторових „Ю 88" летить уздовж важного залізничого шляху, що веде з Мінська у глибину Московії. Ця траса дуже важна для доповнень на фронтах і тому просто забита всякого роду транспортами. Недалеко невеличкого двірця кидаються німецькі літаки на такий поїзд. Совітська протилетунська артилерія стріляє, але не в силі спинити атаки. Раз-у-раз падають на рейки важкі бомби і розривають їх на довжині багатьох метрів. Двірець перемінюється також у звалища руморовищ. Очевидно мине багато днів, заки вдасться його направити. Льокомотива цього поїзду вилітає в повітря і падає далеко поза залізничий насип. Розбиті вагони починають горіти а з них втікають на всі боки мов з муравлища совітські вояки. Другий поїзд не зміг загальмувати вчас і вганяється на забарикадований та розбивається.

Кілька кільометрів далі. Знову малий двірець, на якому стоїть у поготівлі кілька поїздів. Як тільки там помітили, що зближаються німецькі літаки, сталося щось несамовите. Всі льокомотиви залишають свої валки на місці і повною парою втікають із двірця. За першою із них пускається літак навздогін, поцілює і що не розірване бомбою, паде жертвою страшної експльозії кітла.

Ще короткий напад на місцевість, в якій поховалися у міжчасі совітські вояки. Тут падуть останні бомби. Всюди вибухають пожежі, а маси вогню і димів свідчать хіба про те, що тут була якась місцевість. Ще після поцілення і запалення вже гарматним стрільном великого самоходового транспорту вертаються літаки до своїх випадових летовищ. Вони не мали втрат ніяких.

—o—

ЧЕРВОНА АРМІЯ МАСАКРУЄ МИРНЕ НАСЕЛЕННЯ.

ШТОКГОЛЬМ, 2. 7. — Шведський щоденник „Стокгольмс Тіднінген" повідомив про те, що в суботу литовське радіо з Ковна подало, що на Литві є ще дрібні останки червоної армії, які намагалися тероризувати місцеве населення. І так у Броневішках, малому селі на шляху до Ковна, зявилася група червоноармійців, яка перевела жахливу масакру населення і повбивала всіх мешканців села. Згаданий напад відбувся вночі на суботу.

—o—

ЗАТОПЛЕННЯ СОВІТСЬКОГО ПІДВОДНОГО ЧОВНА БІЛЯ ГЕЛЬСІНОК.

ГЕЛЬСІНКИ, 2. 7. — Фінляндське інформаційне бюро подає, що на підставі обсервацій ствердили затоплення совітського підводного човна, що наїхав на фінляндську міну біля Гельсінок.

—o—

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ БЕРУТЬ У ПОЛОН АНГЛІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

БЕРЛІН, 2. 7. — 27. червня побачили німецькі літаки в часі перевірки моря біля Тобруку більшу англійську моторову барку, що пробувала дістатися до пристані тієї твердині, окруженої німецькими та італійськими військами. Літаки спустилися низько над море й примусили барку, яка везла припаси, завернути й підплисти до берега зайнятого німцями.

Тут вояки німецького корпусу загрозили обслузі барки готовими до вистрілу крісами, опісля ввійшли на чердак і зайняли корабель, а цілу залогу взяли в полон.

—o—

СОВІТСЬКА СИСТЕМА — НАЙБІЛЬША ТИРАНІЯ.

НЮ-ЙОРК, 2. 7. — Пресова агенція „Юнайтид Пресс" подає, що бувший президент Злучених Держав Гувер виступив у дуже гострих словах проти большевії. Він назвав большевиків найбільшими тиранами в історії й тому було би це іронією, коли б американський нарід приступив до війни, помагаючи Совітам. СССР використав свободу в демократичних краях на те, щоби їх знищити. Він причинився до розкладу Франції, він підсилює клясові ненависті в Америці й тайком поборює установи Злучених Держав.

—o—

Штурмом їзда на Львів

II.*)

Ранком 14-го вересня починаються оборонні бої на височинах Збоїськ та біля Голоска, які в цій облозі Львова гірською дивізією матимуть своє окреме історичне значіння.

Боєвий відділ Шернера боронив височини Збоїськ, місцевість Голоско й сусідні височини та свої позиції вісім днів, із фронтом спершу на дві, незабаром на три й чотири сторони. Три рази була боєва група відрізана від усякої сполуки з гірською дивізією і постачанням. Кожного дня й ночі були на незабезпеченій, 5 км. довгій, дорозі до чергового боєвого відділу обстрілювані й пострілювані старшини для доручень, транспорти й відділи звідунів.

Ворог був на північному й південному фронті багатократно сильніший. Понад 20.000 польського війська та 100 гармат боронило Львів. Із-зовні, а саме з півночі, північного сходу й північного заходу протискались постійно склублені частини польських 11-ої й 24-ої дивізій та інші військові відділи, яких не можна було докладніше устійнити.

Положення змінялось упродовж одного дня й одної ночі здебільша кількакратно. Звідомлення з усіх сторін чотирьох фронтів перевалювались у полковому штабі, що мав свій постій у середині їжакової позиції, в невибагливих ровах перед обстрілюваним Львовом. До передньої лінії на півдні (проти Львова) було від командного пункту всього 500 кроків, до північного фронту всього 700 кроків, зате на схід було до зовнішніх забезпечень позиції Збоїська приблизно півтора години дороги, до голоської кітловини вниз кругло 40 хвилин, коли б навіть перехід без перешкод тривав туди 24 хвилини.

Зокрема загрожувала небезпека, починаючи від 15. вересня; атаки з загально-північного напрямку та спроби випаду зі Львова починалися кожний раз щодо хвилини одночасно. Сьогодні знаємо, що поодинокі ворожі відділи стояли завдяки радієві в доброму контакті.

Хоча ворожа артилерія й стріляла схематично, то все ж виявлялася вона, із зрозумілих причин, зовсім добре у підльвівському терені. Єдиним і морально придавляючим було те, що поодинокі відділи на позиціях кожночасно були обстрілювані ворожою артилерією ззаду. Коли, напр., курінь Зайца, обороняючись перед поважною атакою, стояв у боротьбі фронтом на північ, стріляла львівська артилерія, для підтримки ворожої спроби прориву, з міста, отже з півдня, в плечі оборонцям. Виринала неодна загроза; кожну майстерно відвернено.

Гірська дивізія мусіла перейти на заході й на півдні міста Львова інші важкі бої. Часто було неможливо дати боєвому відділові Шернера більшу артилерійську підтримку, ніж з одної до двох важких батерій. Ворог мав зате в днях головних боїв проти нашого боєвого відділу на півночі півтори 7,5 центиметрових та одну 10-центиметрову батерію. Зі Львова стріляли з гідною уваги прецизією дві до чотири 7,5-центиметрові гармати, принагідно одна 10-центиметрова батерія й кілька твердинних гармат, яких діяльність була найсильніша. Пізніше ми довідалися, що це були 22-центиметрові моздіри.

Проводові боєвої ґрупи найбільше могло обтяжувати нерви хіба те, що для відділу, який був у твердому відпорному бою, годі було зорганізувати сподівану й у кожному іншому положенні можливу артилерійську підтримку. Бо ж не можна було вияснити відділові поваги положення на всіх фронтах, факт цілковитого відрізання та інших річей; але ніхто й не хотів цього робити. Неодин заклик про поміч у справі посилення, амуніції, харчів, санітарної опіки й т. д. приходив до команди полку, а минали дні й ночі, поки можна було помогти, бо ми були самі. Становище мусіло бути втримане; лаконічне речення „Боєвий відділ Шернера держить свої позиції проти ворожих атак з півночі й півдня" творило настільки зрозуміле як і ясне домагання в обличчі загального положення гірської дивізії.

Осяги можна було побачити тільки 21-го вересня і в чергових днях. Боєвий відділ начислював самих полонених 2.500, між тим 150 старшин (м. ін. два полкові командпнти та низка старшин ґенерального штабу). Ми здобули окрім крісів та кулеметів також інший непроглядний матеріял, дві 7.5-центиметрові й одну 10-центиметрову батерію.

Це одначе тільки частина, мабуть тільки мала частина, дійсної здобичі, бо 21. вересня почали з нашим відмаршем (Львів, як відомо, був приобіцяний московському просторові інтересів) випливати з брюховицького лісу та довкільних височин цілі маси полонених, коней і т. д.

Без огляду на перевагу й наперекір усім кризам становище втримано. Великий кінцевий осяг завдячувано невтомній готовості до дій усіх старшин і підстаршин та надзвичайній витривалості гірських стрільців. Свідомість того, що вони попереду цілої Східньої Армії стояли глибоко в країні ворога, була при тому могутнім фактором витривалости. Також факт, що якраз німецький вояк почувався в Польщі на цілу голову вище, творило суттєву передумовину перемоги. Великою підтримкою були для нас на східньому крилі та в середині височини Збоїськ, що давали вищкільне значіння вивищеного й над усім домінуючого височинного становища.

Спогад про єдині в свойому стилі дні відпорних боїв на височинах Збоїськ та в „голоському пеклі" буде завсіди звязаний із думкою про героїв, що віддали своє життя за перемогу.

*) Гл. „Кр. В." ч. 141.

Яків Войнаровський-Гальчевський (Орел)

Проти червоних окупантів

III*)

Треба тут згадати про засади організації повстанчого руху на Поділлі. Навчені досвідом, знали ми, що повстанці мусять діяти кінно, щоби нападати нежданно і зникати. Лише в цей спосіб можна було в тодішніх умовинах обхопити своєю діяльністю більші простори краю. Та цього, щоб їздити і битись, ще мало. Треба концентрично поширювати організацію сили на місцях з подвійною метою:

а) щоб всюди мати своїх зорганізованих симпатиків, якими стало можна користуватися;

б) щоб тією зорганізованою силою можна було при загальному революційному русі або виступові закордонної сили проти комунізму запалити широкий вогонь боротьби.

Організація на місцях мусіла бути дуже конспіративна. Підставові засади конспірації в моїй повстанчій діяльності були такі:

Перший спосіб: є один курінний на волость, звичайно б. військовий, старшина або підстаршина. Він підбирає собі 4-ох сотенних і 4-ох заступників. Сотенні підшукували собі таке ж число чотових, а ті в свою чергу стільки ж ройових. Ройові по селах творили рої по 9—12 душ. Не вільно було називати поіменно ані курінного, ані чотових. Рій знав свого ройового і більше нікого. На випадок зради деконспірувався лише один рій, бо ройові між собою не зналися. Коли на місцях бракувало зброї, ми надсилали її із здобичі від большевиків курінному отаманові.

Другий спосіб: Курінний отаман знав лише своїх сотенних, які між собою не зналися. Сотенний знав свого курінного і всіх людей своєї сотні, але його повстанці не знали ні чотових, ні ройових, ні своїх товаришів. На випадок деконспірації когось небезпека загрожувала йому, сотенному а від сотенного курінному: решта буба забезпечена перед деконспірацією. Вживали ми ще третього „ланцюгового" способу, який одначе був досить трудний до контролі.

Понад цією організацією характеру пасивного мала діяти зорганізована сила на конях, добре озброєна і вимуштрована. Люди повинні бути добре дібрані, відважні, вправні стрільці і вершники. Важна в нас була не кількість, лише якість. В нашій розговірній мові ця друга організація називалася „активною". Щоб усунути небезпеку швидкої ліквідації більшовиками такого одного відділу, плянував я ще на початку 1921 року створити в будуччині можливо більше кінних загонів і підпорядкувати для координації боротьби зорганізовані вже відділи іншими повстанчими ватажками. Для нападу на більшу ворожу групу чи обект відділи зеднувати під спільною командою. На початку організаційної роботи меншими відділами лекше керувати, тим більше, що всі організаційні і технічні справи виживлювання і переходу з місця на місце мусять бути заховані перед очами совітських агентів.

Два місяці — лютий і березень 1921 року я провів в підготовчій роботі до збройного виступу весною. Осередком свого перебування я вибрав село Брусленів, в якому було до 3500 мешканців. Брусленів був віддалений 12 км. від повітового міста, а навколо нього росли великі ліси, особливо з півночі і сходу. Завдяки свідомій інтелігенції села, Брусленів не мав симпатій до більшовиків. Було лише декілька осіб, що через род. звязки із збольшевизованим селом Яцьківцями мали симпатії до червоних, але на них ми не звертали уваги. Врешті ці одиниці знали, що з нами жартів не буде, коли б хто з них посмів нас видати. То тут, то там були спроби денунціяції, але зараз по них розходилася чутка, що денунціятор згинув з невідомої руки і на інших совітських вислужників находив жах. Я завсігди знав, що, де і як діється, хто доносить, бо як військовий фахівець, від початку зорганізував добру інформаційно-розвідчу службу. Очі і вуха потрібно мати всюди, бо найменше занедбання могло не лише шкодити започаткованій нами боротьбі, але й нам особисто звідусіль загрожувала смерть.

Большевики, обнявши владу, намагалися робити це саме: в містечках, містах та селах повно було таємних співробітників, що називалися „сексотами". Я хотів їх всіх розконспірувати та через своїх інформаторів мати під постійною обсервацією. Своїх людей силоміць пхав я до совітських урядів, — „ревкомів" і навіть черезвичайок. Знаючи жидівську запроданість, намагався вести розвідку через багатіших жидів і не жалів для них нагород.

Гл. „К. Вісті" чч. 139 і 140.

З голосів преси

Большевики оминають рішучих боїв

Воєнний кореспондент Курт Гампе, містить у „Берлінер Берзен Цайтунг" (ч. 298) опис наступу одного німецького полку на большевицькому фронті, при чому підкреслює цікаву тактику червоної армії.

„Большевик — твердий ворог, має свою власну тактику: рідко виступає у більших відділах, появляється і знов зникає.

Непроходимий, густий ліс служить большевикові як природна охорона. Він не стає радо до битви, а коли й виступає, то в коротких випадах, опісля ховається і знов випадає".

Німецьке військо пристосовується до тієї тактики й переможно посувається вперед, але часто впадає на большевицькі засідки.

„Ворог відступив. Іде вперед піхота, ідуть повзи. Нечайно розлягаються стріли вправа, зліва, впереду. Але надія, що ворог стане до отвертої боротьби, не здійснюється. Вкінці ворог борониться. Німецька артилерія бере місто в обстріл; вибухають пожежі. Поволі уступають большевики, підпалюючи те, що не загоріло від артилерійських стрілен. Ціле місто стоїть в огні, мов велитенський смолоскип".

Німецькі осяги одного тижня

„Кракавер Цайтунг" із 1. ц. м. подає у передовиці п. з. „Марш на Схід" цікаву оцінку дотеперішніх німецьких осягів на большевицькому фронті, вигляди на майбутнє, характеризує большевицького вояка та його боєві методи. Передаємо статтю у вийнятках:

„Цей похід — це не прогулька, це могутній, твердий зудар двох найбільших мілітарних сил світу. На самому початку звернув Фірер на це увагу в свому денному приказі — й про це треба постійно памятати. В районі Львова й Білостоку зосередили москалі величанські маси війська. Зараз таки після покінчення війни з Польщею позакладали вони впродовж соток кільометрів, здовж цілого кордону, вирафіновані укріплення, за якими стояли густо зосереджені найдобірніші большевицькі військові частини, постягані з усіх усюдів величезної держави.

Цю могутню військову силу, зосереджену без сумніву до офензиви, німецькі частини по одному тижні здеорганізували, знищили або змусили до відвороту.

За час боїв на західньому фронті, в Африці й на Балкані можна було привичаїтися до справді гідних подиву подвигів німецької армії. Але те, що сталося на Сході за той тиждень, переходить усе, що можна уявити собі про модерну змеханізовану війну, про маневрову війну міліонових армій. Це справді новий розділ в історії воєн.

Треба рахуватися з дальшими важкими боями.

„Начальна Команда не проголосила ще дотепер ніяких подробиць; хід операцій можна уявити собі хіба з натяків та з описів військових звітодавців. Напр., знищення 4-ох тисяч совітських літаків можна пояснити хіба тим, що — з огляду на мочароватий ґрунт — большевики могли розбудувати розмірно малу кількість летовищ, тому мусіли зосередити на них багато літаків, що уявляло собою добру ціль для німецьких бомб. **Що значить знищити 4.000 літаків за один тиждень, оцінимо, коли згадаємо, що за 47 днів офензиви на Заході знищено всього 2.633 ворожих апаратів.** Знищено 2.233 совітських повзів — отже головну частину червоних панцирних військ.

А все ж таки, не зважаючи на всі осяги, бої ще далеко не скінчені. Великі ворожі сили ще не обняті загальним відворотом, тому дальше треба рахуватися зі завзятим опором большевиків".

Вартість большецького вояка.

Далі йде характеристика німецького вояка в порівнянні з большевицьким, описи сміливого здобуття Динабурґу, ковенської радіовисильні, могутньо укріпленого Берестя. У висновках стверджує стаття, що

„німецький вояк, воюючи за нарід, батьківщину, переміг тут азійські орди. Але годі не **доцінювати вартости совітського вояка.** Як виходить із звітів, совітський вояк стоїть вищ французького й британського, коли йде пр погорду смерти. Завзяття й фаталізм втрим ють красноармейця на становищі, доки укр лення не вилетить у повітря, або доки не зг під баґнетом — стверджує один із звітів".

Тактичні підступи большевиків.

Цікава кінцева частина статті з опис деяких боєвих метод, яких уживають те большевики:

„Часто появлялися большевицькі пов відділи з білими прапорами, а коли німець ки зближувалися до них, вони відкрив них пальбу. Часто пускали большевики паючі німецькі лави попри себе, а тоді в обстрілювали їх ззаду.

Большевицький вояк не має справжн яцької сміливости, лиш завзяття, що в з безсовісности. „Це не одиниці — це глух си, колективи знищення" — такими словами рактеризує німецький воєнний звітодавець вону армію.

—o—

Ф. Д.

Орда йде...

Вони підійшли до чималого гурту людей, що обліпив з усіх боків молодого моторного комсольця.

— У нас усього подостатком є, — оповідав аґітатор. — У нас під советською владою всім добре живеться. Добре буде й вам, не турбуйтеся...

І нам буде добре? Гм, значить, нам призначено бути під ними?

Марійка штовхнула Савчука, і вони пішли назад, додому.

— Чули, як заливає? — сказала Марійка. — Уже по них самих видко, як там добре. Ані одного веселого обличчя, ані одної усмішки на вустах!.. А ці чоботи їхні — бачили ви? — а ці маринарки. А це ж показні, репрезентаційні частини! Ні, знаєте, що б там далі не було, а нам із вами треба чимдуж поспішати додому. Дивіться, скільки тих збіґців вертається дорогами до своїх хат! Ідемо й ми, поки погода. Чого чекатимемо?

— Та я хоч зараз, панно Марійко! — весело згодився Савчук. — Ви знете, що я все був за тим, щоб якнайскоріш вирушати.

Але пані Клекоцька й чути не хотіла про те, щоб Марійка вже йшла.

Як? На піхоту? У теперішних часах? Коли большевицьке військо йде дорогами? — Ні, Марійка хай зачекає кілька днів і поїде залізницею. Та й погода якась невиразна, — хай Марійка подивиться, як хмариться обрій. Ось Марійка з Савчуком хай краще підуть із нею до Львова й допоможуть їй зорієнтуватися, що робити там із помешканням. Брат радить їй ліквідувати помешкання. Вона продасть там, що можна буде, а решту перевезе сюди. Ну, йдуть вони з нею до Львова, чи ні?

Марійка подивилася на Савчука й вони без слів відразу порозумілися: треба допомогти бідній жінці! Та може й рацію вона має — хай перейде військо!

Надійшов брат Клекоцької.

— Що, до Львова вибираєтесь? Треба, треба. Ще влізе якийсь там дідько до помешкання — викурюй його потім! А там шосою ідуть і ідуть большевики. І що з того всього буде? Червоні почали вже свою аґітацію. Позбирали митюжки й проповідують щастя людям. Ґазети скрізь роздають, роскидають летючки. Підійшов я до одного гурту людей, слухаю, що говорить большевик. — „У нас, каже, всього много, у нас, каже, всьо єсть. Вот, например, у нас апельсіни й лімони вже ростуть. Раніш, за царських часів, ізза границі їх привозили, а тепер, каже, ростуть. Почекайте трохи — будуть, каже, й у вас рости.

Засміялися.

— Ні, мені це найбільше подобалось: — І у вас, каже, будуть рости! Не хотіли, мовляв, рости цитрини, наказав товариш Сталін — і почали рости. Накаже — виростуть і в нас!...

Але коли збиратися до Львова, то вж збиратися — час не стоїть. Цікаво, що та у тому Львові тепер!

Уся шоса до Львова була переповнен людьми. Ішли збіґці з далеких міст, верт лися й львівські втікачі. З клунками, з діть ми, молоді, старі. Верталися до покинен хат (що там із тими хатами тепер?). Усе — на піхоту. Автобусів давно люди на очі н бачили, забрали їх поляки ще в перш днях війни — де вже ті автобуси! — за лізниця стоїть. Настрій у всіх пригнобле ний, похмурий. І кому треба було тієї ві ни!...

А ось уже й Львів видно, ось і львівськ передмістя. Боже, чого тільки не наробил тут війна! Земля перерита, телеґрафні сто пи повалені, містки зруйновані, дерева п зрубувані. Скрізь висіли порозривані бо бами дроти на стовпах, лежали в румов щах доми, валялися по ровах авта, мот циклі, гармати, ґаз-маски, їдунки, рове скриньки зі стрільнами, гори крісів. всьому сліди хапливости, безголовя, хао знищення, дезорґанізаці, руїни. Не пізн зовсім милого, такого урочистого, завс такого привітливого, веселого, чепурно Львова.

(Далі буде).

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

...чь.

...Середа — Юди ап.

Четвер — мч. Юліяна.

—

...ИРШІ СХОДИНИ ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ відбу... в середу 2. липня ц. р. в год. 17-ій в домівці ... Зеленій 18. На черзі відчит м-р Ірини Ро...ької на тему „Жінка Східньої України", ...ний враженнями осіб, які знають теперіш... ...бут. Просимо явитися точно!

...АВИЙ ВИКЛАД. У четвер, дня 3. 7. ц. р., ...ся в домівці Комісії Міста при УДК в ...ул. Льоретанська 18, II. п., виклад інж. ...хановського п. н. „Фабрикація чавуна". ... год. 19.30. Просимо всіх зацікавлених ...промисловців, ремісників та інших гро... ...бути на цей цікавий виклад. — Госпо...ідділ УЦК.

... МАШИНОПИСАННЯ. В підготовній ..., її переводить тепер Жіноча Секція в ..., урухомлюється як черговий крок — курс ...а саписy. Вишкіл машиністок на німецьких ма... ... це чергове дуже важне завдання. Буде ... фаховою німецькою силою в вечірніх го... ...Час тривання: один місяць. З огляду на ...жену кількість машин число курсанток може бути невелике. Тому радимо зголошуватись скоро *...а лише таким, що не бояться труду й солідно* хотять опанувати цей фах. Вписи приймає Жіноча Секція, вул. Зелена 18, між год. 15—18. 3х

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Ексцеленція о. ректор О. Малиновський, Ап. Адм. Лемківщини 50, інж. Бойдуник 20, радн. Голубович 5, Сорока Любов 3, Кабин Дмитро 5, ред. В. Глібовицький за червень 30, Мартинець Іван 50. — Через УДК у Нім. Перемишлі за травень: Станимір О. 10, ...орняк Ст. 5, Гречанівський І. 3, Зацінський М. 5, ...ула П. 3, Стахів І. 3, Гарабач В. 3, Турчинський ...м. 3, Федина О. 2, Хадай В. 2, Шехович І. 2, Прокоп Д. 2, Укарма Л. 2, Паславський 2, Футорський ... Закалужний 2, Мадай 2, Леськів 2, Чорний 2, ...р Подляшецький 2, Паславський 2, Гарбар 2, Ба...баш 1, Зелик 1, Куропась 1, Гринкевич 2, Край...к 3, Ільницький 2, Кухарківський 2, м-р Шурко ...м-р Зиблікевич 1, д-р Хробак 5, радн. Дубляниця ...радн. Марків 5, прок. Калинович 2, м-р Мадай 2, ...дул 2, радн. Сороківський 2, Дубик 2, м-р Повх ... Дзюба 1, Радьіцький 1, Подебрій 1, м-р Король 1, дир. Кольцьо 0.50, Главко 1, Білик 1, д-р ...ій В. 10, Рончковський І. 5, Феник М. 10, Брав... Ст. 5, Пушкар Л. 5, інж. Кузик Д. 20, Горук І. ...оловач О. 5, Макар 1, Костів Я. 5, інж. Артемо... 3, м-р Чубінська І. 10, Новаківська І. 3, Коваль... 1, Прокоп Р. (II.) 2, Шумило М. 2, Татух М. 3, ...омир Ю. 3, Маселко Р. 5, Прокоп Р. (І.) 3, Па...а М. 1, Дучинський В. 10, Зелез 3, Стахів М. 2, ...тяк 3, Джалик 2, Сняданко 2, Сосса Т. 5, Підський А. 5, Прокоп В. 2, Морозко І. 2, П. Ро...ники 5, Леськів І. 10, Ганущак І. 10, Барицький ... Красник І. 10, д-р Мирович 4, ред. Зиблікевич ...Нагайський В. 5, Клим І. 2, Ласка М. 2, Козак Б. ...Чорній Я. 4, інж. Артюшенко 5, інж. Корженьовський 2, Ґоцька О. 2, д-р Старих М. 4, Райнерович ..., Каган Ст. 3, Ґлют П. 5, Кебуз В. 10, Козак М. ...ир. Борисевич 15; разом через УДК у Нім. Перемишлі 371.50 зол. — Через Делегатуру в Белзі: ...о Медвідь, Ниничі 10, о. Ст. Метелля, Кри...а 10, кооп. „Єдність" у Вербіжі 10, Гарасимчук, ...ка в Белзі 77.90, збірка в Завишні 62.65, Г. Гах, ...ка в Вербіжі 56.42, УОТ в Вербіжі 5, збірка в ...тинополі 50.50, в Хлопятині 9.05, в Переводові церкві в Будинині 17, жертва УОТ, Себечів II. збірка в Опільську (Е. Гарасимчук) 33.80, Луць..., Кривиця 9, УОТ Добрачин 9.60, Е. Гарасим... збірка 55, о. д-р Вергун, збірка в Цеблові ... Е. Гарасимчук, збірка в Тушкові 20, збірка ...ркві в Будинині 18, д-р Ілля Салагуб, Белз 10,; ... 506.12 зол. — Хто черговий?

—o—

...ПРАВА ДОДАТКОВИХ ХАРЧЕВИХ КАРТОК.

...овідомляємо, що додаткові харчеві ...и на місяць липень 1941 р. видаватиз УДК-Краків, Льоретанська 18, у днях 30. червня та 1. і 2. липня 1941 у такій ...учній черзі:

...7. (середа) від год. 8—13, букви Т, У, ... Ц, Ч, Ш, Щ, Ю, Я.

...об одержати харчеві додаткові карт... ...магаємо предложити:

...особисту виказку (Авсвайскарту) або ...ку реєстрації в УДК,

...виказку вплачених датків до УДК,

...червону харч. карту, а від українців ...лиці Кракова потвердження замель...я в місцевості замешкання (або та... ...рв. харч. карту). УДК-КРАКІВ.

ФРАНЦІЯ В ОБЛИЧЧІ ВЕЛИКИХ ПОДІЙ.

ВІШІ, 2. 7. — Шеф французької народньої партії Доріо пише у „Крі ді Пепль", що його партія ще перед сімома роками осудила ту ролю, яку відіграла совітська Москва у Франції й у цілому світі. Він пригадав, що не один з його прихильників згинув у боротьбі за очищення Франції від комунізму, до якого штовхала Москва, щоб таким чином приготовити внутрішнє її заломання. Ті борці з комунізмом воювали не тільки за Францію, але за Европу, за сьогоднішню реакцію проти комунізму.

—o—

БОЛЬШЕВИКИ І ДАРДАНЕЛІ.

АНКАРА, 2. 7. — У часі відвідин турецького міністра заграничних справ Сарачоґлю у Москві Совітський Союз виставив вимогу військових баз у Дарданелях. Це очевидно загрожувало незалежності турецької республіки. Тепер турецькі щоденники підкреслюють, що ці вимоги не були для них ніякою несподіванкою. Тому Туреччина з признанням відноситься до сьогоднішнього хрестоносного походу проти большевиків.

—o—

СМЕРТНИЙ ПРИСУД НА КОМУНІСТИЧНИХ АГІТАТОРІВ У ХОРВАТІЇ.

ЗАГРЕБ, 2. 7. — Наглий суд у Загребі засудив на смерть 5 осіб, що поширювали комуністичні летючки зі закликом до саботажів.

Голова держави помилував одного засудженого, якому замінено кару на 30-літню вязницю, на 4-ох інших засуджених виконано присуд.

Крім того розстріляно двох жидів, які фальшували поштові марки.

—o—

СОВІТСЬКА ЗІРКА ЗГАСЛА...

БЕРЛІН, 2. 7. — Як подає шведська преса, у звязку із затемненням Москви згашено совітську звізду, яка постійно світилася на найвищій вежі Кремлю.

Ця дрібна подія викликала у Москві сумні рефлексії на тему сумерку совітської влади. На вістку про невдачі на німецькому фронті населення Москви стає перед питанням, на що здалися довголітні велитенські зброєння та яка вартість совітського летунства й панцирних військ, які, згідно з совітською пресою, мали б бути найбільші й найсильніші в світі.

—o—

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПІДЛОТА.

Змушують до богослужень за перемогу СССР.

БЕРЛІН, 2. 7. — Американські й британські радіовисильні та часописи повідомляють, що в московському соборі і в багатьох інших церквах відбулися богослуження в намірені перемоги СССР. До такого богослуження змушено м. ін. патріярха Сергія, який став перед престолом в асисті 26-ох священиків.

Подаючи цю вістку, німецька преса пригадує жахливі переслідування духовенства в СССР. Сталін отверто заявив у 1935 р., що його завданням є вповні вигубити „реакційне духовенство". Як твердить „Безбожник" із грудня 1938 р., перед революцією було в Росії 295.000 священиків; теперішньої кількости духовенства „Бежбожник" не подає. Виходить, що Сталін здійснив свою програму.

—o—

ДАЛЬШІ НАРАДИ В ТОКІО.

ТОКІО, 2. 7. — У Токіо відбулася низка урядових нарад. Міністр закордон. справ Матсуока прийняв італійського амбасадора Марія Юделлія, опісля поїхав до палати Тенно, де зложив звіт про розвиток ситуації. Віцеміністр закордонних справ Каті прийняв британського амбасадора.

В полудневих годинах відбулась довша нарада шефа армії з членами военної ради.

—o—

НАД ФІНЛЯНДІЄЮ ВПАЛО 35 СОВІТСЬКИХ ЛІТАКІВ.

ГЕЛЬСІНКІ, 2. 7. — Урядове інформаційне фінляндське бюро комунікує, що там зістрілено досі на фінляндській території 35 совітських літаків, із них 3 минулої неділі.

—o—

СОЮЗНИКАМ ВАЖКО ПОРОЗУМІТИСЯ.

Британські місії в Москві при праці.

БЕРЛІН, 2. 7. — Британські місії, військова й господарська, що приїхали до Москви з новим амбасадором сером Кріпсом, почали в неділю переговори з провідними совітськими політиками. М. ін. мали розмову з віцекомісарем оборони Ґен. Зґуковом; нар. комісар закордонної торговлі Мікоян прийняв Крипса й британську господарську місію.

Як повідомляють із достовірних джерел, при перших контактах большевицького уряду з британськими й американськими представниками виявилися поважні трудноші. Анґлійці бажали б обмежити співділання із СССР до оперативної та стратеґічної площини, коли тимчасом большевики домагаються ближчої співпраці у формі анґльо-американської помочі — зокрема в літаках.

—o—

СЛОВАКИ ПРОЛОМИЛИ ПЕРШІ СОВІТСЬКІ УКРІПЛЕННЯ.

БРАТИСЛАВА, 2. 7. — У своюму першому звідомленні подає командування словацької армії:

Перші відділи словацької армії увійшли на совітську територію з важкими боями. У співділанні з німецькою армією та в самостійних операціях зайняли вони багато ворожих укріплень та проломили ворожий опір. Чимало военного матеріялу попало в руки словацьких військ. Совітські вояки, що попали у словацький полон, здебільша азіяти. Словацькі втрати розмірно невеликі, коли взяти під увагу величину здобутих просторів.

—o—

МАДЯРСЬКІ НАЛЕТИ НА СССР.

БУДАПЕШТ, 2. 7. — Як подає ґенеральний штаб мадярської армії, поважне число мадярських літаків успішно бомбардувало військові цілі на території СССР. Всі літаки вернулися до своїх баз.

Була це відплата за збомбардування двох мадярських міст.

—o—

БОРОТЬБА ЗА НОРДІЙСЬКУ КУЛЬТУРУ.

КОПЕНГАҐА, 2. 7. — Одночасно з тим, як щоденник „Федреляндет" опублікував заклик, щоби вступати до „Данського добровольчого корпусу", подають, що ті, які не відповідають умовинам, звязаним із вступом до тієї формації, можуть голоситися до полку „Нордлянд". У багатьох данських містах повідкривали нові реєстраційні станиці полку „Нордлянд". Всіх тих бюр є 29. Із звітів часопису „Федреляндет" виходить, що ще далі триває приплив добровольців до полку „Нордлянд". Шеф штабу С. А. данської національно-соціялістичної робітничої партії Аксель Юль видав заклик, у якому кажеться, що Німеччина почала боротьбу із жорстоким ворогом цивілізації. Між вояками німецьких збройних сил є також друзі данських С. А., що хоробро воюють у відділах С. С. проти спільного ворога, готові віддати те, що в них найцінніше. „Але ми мусимо — каже згадана відозва — ще більше мати. Саме тепер кличуть до активної боротьби за цю ідею, за якої здійснення ми присягнули присвятити всі наші сили. Це йде бій між нордійсько-германською культурою і расою та смертельною отрутою комунізму. До тієї боротьби мусить стати кожний здібний носити зброю товариш і таким чином виборoти своїй батьківщині гідне місце в новій Европі".

—o—

Німецька мова для українців

Юрій Рудницький: Підручник до науки німецької мови. 2-ге справлене й перероблене видання. („Lehrbuch der deutschen Sprache für Ukrainer"). — Берлін: Бернард і Ґрефе, 1940. — 274 стор.

Друге видання цього підручника, що появився вперше ще за австрійських часів, опрацював **д-р Ярослав Рудницький.** Змінив він у ньому, як сам зазначує у передмові, „1. мову й правопис української частини книжки, 2. поодинокі слова й звороти німецькі, що з уваги на розвиток сьогоднішньої німецької мови були або анахронізмами, або провінціялізмами, 3. формально-типографічний бік(!) книжки, щоб тим облекшити учневі зорове сприймання змісту". Та вважаємо, що й цих змін у „безконкуренційному", як його видавець називає, підручнику Юрія Рудницького (чи тому може безконкуренційному, що українських підручників німецької мови досі нема?) замало. Міг він придатися колись нашому селянинові, що їхав десь з-під Тернополя чи Перемишля до Відня, проте годі сподіватись, щоби сьогодні міг він дати собі раду з берлінськими У- і С-банами, трамваями й іншими комунікаційними середниками, опираючи свої мовні знання на цьому підручнику. А призначення його адже ж виключно практичне. Матеріял книжки й методи його викладання роблять із неї не підручник, а радше самоучок. Сама метода може й матиме якісь осяги, але тексти треба рішуче заактуалізувати. При більше конверсаційно-практичному, ніж методичному викладанні правил мови рішуче бракує при кінці короткої методичної граматики; відчувається також незамінимий брак словничка. Годі сподіватись, щоби навіть хтось, хто з чужою поміччю вчився б із цієї книжки, отримав сяку-таку зорганізовану уяву про німецьку граматику й складню. Одним словом книжка вимагає **дуже ґрунтовної перерібки.** Довідуємось, що має вона в близькому часі появитись знов у новому накладі. До попередніх завваг хочемо додати ще те, що необхідно було б змінити й опис німецьких звуків по українськи. Прошу прочитати слова „еере", „цеен", „штеет" і т. д., й самому переконатись — чи вони **бодай подібні до Ehre, zehn, stehen.** Ehre важко описати, але „цейн", „штеен", іхь (зам. „іх") відповідають безумовно більше німецькій вимові. Інша річ, що таким чином треба було б описувати кожний раз інакше один і той самий звук у різних словах, але краще вже це, **ніж неправильний опис.** Голосівка „у" не вимовляється як наше „і" й тільки чужинці, головно словяни, вимовляють „тіран, дінаст". Звуку німецького „у" в нашій мові нема, а найближче до нього підходить наше дещо змякшене „и". **„Rettig"** (і всі інші німецькі слова на **-ig**) читається не як „реттіґ", тільки як „реттіхь" (-ig = -іхь). Прикметники на **-ich** вимовляються при кінці **-іхь,** не -іх (отже не тауґліх, не „ach" — тільки „ich" — звук). Тієї різниці в вимові „ch" не зазначено й тому слово **„гесліх"** (стор. 18) звучить справді **hässlich!** В цьому роді потерпіло в підручнику більше звуків.

Треба також знайти деяку рівновагу в матеріялі. Автор хотів запізнати учня з усім, а в дійсності перевантажив тим самим велике число лекцій словами й поняттями для початкуючого, зокрема сьогодні, зовсім непотрібними.

Богдан Кентржинський.

ПЕРШІ БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПОЛОНЕН[І] НА МАДЯРЩИНІ.

БУДАПЕШТ, 2. 7. — Мадярські воєнні кореспонденти повідомляють, що в неділю передполуднем на Мадярщину прибули перші совітські воєнні полонені. Є це переважно українці, які оповідають про нелюдську поведінку проводу супроти червоноармійців.

—o—

ПРОВОКАЦІЙНА ПОЛІТИКА МОСКВИ СУПРОТИ ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНКІ, 2. 7. — Фінляндський щоденник „Уусі Суомі" помістив на чільному місці нові, досі невідомі подробиці на тему провокаційної політики Москви супроти Фінляндії. Вже після того як Фінляндія підписала мир із СССР занотували низку виразних атак на неозброєні фінські кораблі. І так 4. 10. 1940 р. фінляндский моторовий човен „Венус" їхав із Гельсінок до Ленінграду. Біля Суурсаарі большевики відкрили на нього гарматний вогонь. Вони вистрілили тоді 25—30 разів. На щастя вони не поцілили корабля, хоч гранати падали в воду майже біля нього. 21. 10. 1940 р. фінляндський корабель „Астрід" віз сіль з Ленінграду до Фінляндії. Поблизу Лоївісто совітський підводний човен наїхав просто на бічну стіну корабля і спричинив його затоплення. Зпоміж членів залоги врятували тільки 32 особи.

—o—

ЕСПАНЦІ ГОЛОСЯТЬСЯ МАСОВО ДО БОРОТЬБИ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

МАДРИД, 2. 7. — В еспанських реєстраційних бюрах у Мадриді й у всіх провінціональних бюрах зголосилося дуже багато добровольців на війну проти большевиків, щоби пімстити жертви й терпіння, завдані большевиками в еспанській громадянській війні. Зголосився між іншими один 36-літній промисловець, один 60-літній робітник і 52-літній аптикар. Всі три вони в часі згаданої війни дістали з большевицьких рук присуди смерти.

У місті Меріда населення уладило спонтанну протибольшевицьку демонстрацію, а маси молодих еспанців рушили серед співу національних пісень до реєстраційних бюр.

—o—

ПОМЕР ПАДЕРЕВСЬКИЙ.

НЮ-ЙОРК, 2. 7. — З Ню-Йорку прийшла вістка, що там помер польський пяніст Ігнатій Падеревський.

З українського життя

ПОРОХНИЧЧИНА.

ДІТИ В РІПЛИНІ — СВОЇМ МАТЕРЯМ.

Дня 25. травня відбулося в Ріплині біля Порохника Свято Матери, влаштоване місцевою українською народньою школою під управою п. Е. Хмілевського. У програму ввійшло кілька пісень, що їх проспівали діти на 2 голоси під орудою управителя школи, кілька дитячих деклямацій, побажання матерям, зложення квітів матерям та промови п. Хмілевського про ціль Свята Матери й представника Делеґатури УДК п. Ю. Прокопова про ролю та завдання жіноцтва в українській історії і в теперішню пору.

Дня 1. 6. відбулося свято в честь сл. п. полк. Євгена Коновальця.

КУРІНЬ МОЛОДІ В ЧУДОВИЧАХ — ВОЖДОВІ.

Заходом Куреня Молоді в Чудовичах відбуто 1. 6. ц. р. свято в честь сл. п. полк. Євгена Коновальця. Чистенька, ясна, велика шкільна саля, зі смаком і влучно удекорована фронтова стіна з портретом померлого Вождя серед квітів. Програма недовга, підготовлена дбайливо, була теж доказом повного зрозуміння, як підходити до таких святкувань. На початку проспівали всі приявні пісню „Ви жертвою в бою...". Місцевий управитель школи п. А. Кот відкрив свято короткою промовою. М. Смоляр відчитав „Промову при погребі Б. Хмельницького" та віддеклямував „Багряна піраміда". Про вагу боротьби сл. п. Вождя і його значіння говорив представник Делеґатури УДК п. Новак. Спільно проспівано „Український Народе, вставай зі сну", М. Дербіш продеклямувала „З терневого вінка". Відтак була рецитація „Квітень" (Соляр М., Драпала П., Дербіш В. і Знак М.) та деклямація „Суворий Отаман" (Знак М.). Свято закінчено національним гимном. Між приявними було багато жінок і дітей. Під цим оглядом Чудовичі дають гарний приклад іншим селам, де часто жінки зовсім не являються на таких імпрезах.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 2..
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 250 39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei". Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79